

שנפתחה בנאומו של יהודה לרנר (למעלה) היתה של אגודת החרשים = אלמים

מוכירה דינה לרנר, העובדת היחידה שאינה חרשת-אילמת.

לחיפאים, לעומת זאת, היו טענות קשות מאד. העירייה התלוננה, אינה מגישה להם כל עזרה. הם היחידים אשר אין להם אפילו מועדון העומד לרשותם. יש אמנם מועדון שיאינו ממלא את החסר, אך הבעלות היחידה עליו היא בידי שמש, העושה בו כבתוך שלו, סוגר ופותח אותו כרצונו. אנחנו מקווים שנוכח למה שזכו חברינו בתל-אביב, סיכסם אחד החיפאים. „את יכולת השמיעה אין איש יכול לתת לנו, אבל מועדון ואפשרות לתקן את מצבנו — זאת יכולה בהחלט להעניק לנו העירייה.“

לפני כמה חודשים חנכו את ביתם החדש בתל-אביב, בית הלן קלר, שהוקם כולו מכספי תורמים ישראלים. בבית זה סודרו מספר סידורים מיוחדים עבור העובדים בו, שהם כולם חרשים-אלמים. כדי שהעובדים יוכלו לדעת שהטלפון מצלצל, למשל, הותקנה מגורת אור, הנדלקת עם צלצול הטלפון.

בבית זה מקיימים הם חוגים לשחימת, כולאות, קריאת עיתונים בצחתא, כדורסל, וחשוב מכל: לימוד עברית. יש להם ספרייה ענקית ואולם-קריאה גדול ונרחב, בו הם עורכים מדי פעם נשפי ריקודים. מאז הוקם ביתם הם גם מוציאים לאור עתון משלהם, הנקרא זממה, אותו עורכת הי

לות של בית-ספר גדול בדרום תל-אביב, והם היו נאלצים להסתפק במקום זה לאסיר פותיהם ופעולותיהם התרבותיות.

אך הפעולות היו מצומצמות בהכרח, וחבר רי האגודה היו נאלצים להתאסף לא פעם בבתי-קפה. מבטי הסקרנות והחמלה, שהיו מעיפים בהם יתר תושבי המקום, העיקו עליו הם לא פחות מההגבלה שהטיל עליהם הטבע.

כאשר ביקרה לפני שלוש שנים בארץ הלן קלר, החרשת-אילמת-עיוורת שהקדישה את חייה להטבת מצבם של חרשים-אלמים, ואף חיברה כמה ספרים — החל הצעד הראשון לשינוי מצבם לטובה של החרשים-אלמים בישראל.

ו„לשמוע“ — קריאת שפתיים, במהירות מפליאה ממש. לעתים קשה בכלל להאמין שאין הם שומעים.

באיוו מידה של הצלחה יכולים חרשים-מלידה ללמוד „לשמוע“, בעזרת קריאת שפתיים, סיפר אחד מחברי האגודה. הוא הצביע על גליון של השבועון האמריקאי הנפוץ לייף, בו הופיעה כתבה גדולה על ביקורה של מלכת בריטניה באמריקה.

המלכה נראתה יושבת בין שני מארחים אמריקאים רמימעלה, עוקבת בהתעניינות אחרי מהלך משחק הבייסבול שאליו הור מנה. השבועון ידע לפרסם לא רק תמונות מעניינות ומשעשעות, אלא גם את תוכן שיחה המלא של המלכה עם שני מארחיה.

כיצד יכלו כתבי השבועון להשיג את תוכן השיחה? הרי בסביבת המלכה לא הורשו עיתונאים לשבת, ואילו בשני בני-שיחה אי אפשר היה לחשוך כי מסרו את הפרטים לעיתונאים.

הפתרון ניתן על-ידי לייף עצמו, כעבור שבוע. הוא גילה כי שכר פרופסור, אשר מקצועו ללמד חרשים לקרוא שפתיים, הרי שיש אותו מול המלכה, מן העבר השני של האיצטדיון. מצוייד במשקפת, עקב הפרוי פסוד אחרי תנועות שפתייה של המלכה, מסר את תוכן השיחה לכתבי השבועון, שהעבירו אותה מיד במכשיר אלוט ל- מערכת.

★ ★ ★

תינוק בוכה, בלידה

הבעיה העיקרית של החרשים-אלים-מים היא הילדים.

עיריית תל-אביב מצאה לה פתרון פשוט: עד לגיל מסוים מורחקים הילדים משך רוב שעות היום מהוריהם החרשים, נמצאים במעונים בהם ילמדו לדבר בחופשיות בחברת בני גילם, ולא יהיו נתונים להשפעת הוריהם החרשים. רק בהגיעם לגיל מבוגר יותר, כאשר הם כבר מדברים היטב, אין מניעה שיהיו ליד ההורים זמן בלתי מוגבל.

עיקר הבעיות מתעוררות כאשר הילדים עדיין בחיתוליהם. כאשר התינוק פורץ בכני באמצעותו של לילה, למשל, אין אמו הי חרשת שומעת אותו. רוב האמהות נוהגות לכן לישון ליד התינוק, כאשר יד אחת בתוך מיסתה. כך, מיד כאשר הוא גועה בכני, מרגישה בואת האם על-ידי תנועותיו.

לעתים שותפים גם התינוקות למאמץ הוריהם למצוא פתרון. הנהיה, בנו בן השנתיים של חיים אפטר, למשל, מצא כבר בהיותו בחיתוליו את הפתרון הפשוט. לאחר שנוכח מספר פעמים כי בכיות וצרחות בלילה אינן עוזרות לו, מצא שיטה אחרת להעיר את אמו. לילה אחד, לאחר בכיה ממושכת, כאשר היה צריך לעשות את צרכיו, לקח בפשטות את יד אמו, אשר במסתו, הניח אותה בעדינות על עצמו. האם הבינה מיד, הושיבה את התינוק על הסיר.

★ ★ ★

המזכירה שומעת

ועידתם הרביעית לא דרשו הי חרשים כמעט דבר. במשך השנים הי אחרונות, זכו לטיפול שהגיע להם וטענות היחידה כיום היא, כי באותם מקומות בהם הם יכולים להוכיח את כושר עבודתם, אין הדבר ניתן להם. כי מקומות עבודה רבים אינם מוכנים לקבל לשורותיהם חרשים, אפי' לו כאלת שחוכיהו מומחיות רבה במקצועם.

עד לפני זמן מועט לא היה להם אפילו בית משלהם, בו יוכלו להתגהג בחופשיות. העירייה העמידה לרשותם את חדר ההתעמ

דינה לרנר (שמאל), מלכת היופי של החרשים-אלמים, מפעילות הארגון בחיפה, משוחחת בתנועות-ידיים עם חברת קיבוץ על הקמת ועד-נשים.

שיחת נשים

יהודה דויטש, נגר חרש-אלים מפתח תקוה, שחקן כדורסל של נבחרת החרשים-אלמים, וארושתו דליה וילינגר, שרטטת, חרשת-אילמת אף היא.

מזל אפטר (ימין), רעיית המזכיר הכללי של אגודת החרשים-אלמים, משקיטה את שלושת בנותיה בשעת נאומו של בעלה. היילדים, בעלי חוש דיבור ושמע, קספו לאביהם פרחים בשדה.

האמהות

ארנו רוזנבלט ושושנה מרכוס הכירו זה את זו באופן מקרי באוטובוס, היו הי ראשונים שנישאו בבית הלן קלר, עוד לפני פתיחת הרשמית.